

OBSAH

1. ÚVOD.....	3
1.1 ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
1.2 CÍL STUDIE	3
1.3 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ	3
1.4 OBSAH NÁVRHOVÉ ČÁSTI.....	4
1.5 POUŽITÉ PODKLADY A LITERATURA	4
2. NÁVRHY	5
2.1 VSTUPNÍ PARAMETRY PRO NÁVRHY	5
2.1.1 Ekonomické podmínky.....	5
2.1.2 Hydrotechnické podmínky.....	5
2.1.3 Morfologické parametry.....	6
2.1.4 Vyrovnaná bilance kubatur.....	6
2.2 NÁVRHY	8
2.2.1 Obnova přirozené hydromorfologie a retenční kapacity Valové.....	8
2.2.2 Obnova přirozené retenční kapacity nivy	10
3. REGULACE ŘEKY VALOVÉ - KOLAUDAČNÍ OPERÁT 1915.....	11
4. PROJEDNÁNÍ NÁVRHŮ.....	11
4.1 SHRNUTÍ KROKŮ PODNIKNUTÝCH BĚHEM PRVNÍ A DRUHÉ ETAPY	11
4.1.1 Průzkumová část	11
4.1.2 Analytická část.....	12
4.2 PROJEDNÁNÍ NÁVRHŮ V NÁVRHOVÉ ČÁSTI ZPRACOVÁNÍ STUDIE	13
4.2.1 Jednání s firmami a státními orgány.....	13
4.2.2 Projednání s dotčenými vlastníky.....	14
4.2.3 Vyjádření orgánů státní správy, samosprávy a správců sítí.....	15
5. ETAPIZACE STAVBY.....	18
5.1 ETAPA 1.A	19
5.2 ETAPA 1.B	19
5.3 ETAPA 1.C	20
5.4 ETAPA 2	21
6. DOTČENÍ INŽENÝRSKÝCH SÍTÍ 1. ETAPOU	21
7. ZADÁNÍ PRO ZJIŠŤOVACÍ ŘÍZENÍ PODLE ZÁKONA 100/2001 SB.	21
8. PROVOZ A ÚDRŽBA REVITALIZOVANÉ VALOVÉ	22
9. SOUVISEJÍCÍ NÁVRHY V NIVĚ.....	23
9.1.1 Výchozí podklady	23
9.1.2 Návrh.....	23
10. ZADÁNÍ PRO DALŠÍ STUPNĚ PROJEKTOVÉ DOKUMENTACE	27
10.1 PŘÍPRAVA ETAPY 1	27
10.2 PŘÍPRAVA ETAPY 2	27
10.3 PŘÍPRAVA SOUVISEJÍCÍCH NÁVRHŮ	28
11. ZÁVĚR.....	29

PŘÍLOHY TEXTOVÉ ČÁSTI:

1. Hydrotechnické výpočty
2. Vyjádření dotčených orgánů státní správy, samosprávy a správců sítí
3. Záznamy z projednání návrhů se ZD Klenovice a dotčenými orgány státní správy a správci sítí
4. Vyjádření vlastníků dotčených pozemků doručená do 23.6.2010
5. Přehled dotčených vlastníků a jejich vyjádření
6. Katalog souvisejících opatření
7. Regulace řeky Valové - kolaudační operát, prováděcí plány (1915) – ukázky příčných profilů
8. Propočet nákladů

1. ÚVOD

1.1 ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

AKCE	VALOVÁ – OBNOVA PŘIROZENÉ HYDROMORFOLOGIE A RETENČNÍ KAPACITY TOKU A NIVY V ÚSEKU Ř. KM 0,000 AŽ Ř. KM 8,113
STUPEŇ	Studie proveditelnosti stavby
ZÁJMOVÉ ÚZEMÍ	k. ú. Uhřičice, Lobodice, Polkovice, Oplocany, Klenovice na Hané, Ivaň na Hané
INVESTOR	Povodí Moravy, s. p., Dřevařská 11, 601 75 Brno zástupce pro technická jednání: Ing. David Veselý
SPRÁVNÍ PŘÍSLUŠNOST	Olomoucký kraj
ZHOTOVITEL	ATELIER FONTES, s.r.o., Křídlovická 19, 613 00 Brno zástupce: Ing. Tomáš Havlíček
TERMÍN ZPRACOVÁNÍ	Červen 2010

1.2 CÍL STUDIE

Cílem studie je vymezit na zájmovém úseku toku soubor staveb, jejichž účelem je zajištění dobrého ekologického stavu (potenciálu) za pomoci přetvarování stávajícího upraveného koryta a jeho doplnění a doprovodné prvky (břehové a doprovodné porosty, biotopní tůně apod.), včetně revitalizace údolní nivy.

Součástí revitalizace řeky by mělo být využití potenciální retenční kapacity údolní nivy, zpomalení povrchového odtoku a vyhodnocení území z hlediska přírodě blízké protipovodňové ochrany.

1.3 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Zájmový úsek toku řeky Valová je vymezen jejím ústím do řeky Moravy (km 0,000) a soutokem s říčkou Okennou (km 8,113).

Studie neřeší pouze zájmový tok, ale také jeho nivu. Tudíž je zájmové území vymezeno v rozsahu celé údolní nivy řeky. Zájmové území zasahuje do šesti katastrálních území: Uhřičice, Lobodice, Polkovice, Oplocany, Klenovice na Hané, Ivaň na Hané. Vyjma Klenovic na Hané je ve všech katastrech do zájmového území zahrnut i intravilán obcí.

1.4 OBSAH NÁVRHOVÉ ČÁSTI

V rámci návrhové části byl optimální návrh revitalizace Valové a protipovodňové ochrany upraven a rozdělen do etap dle výsledků projednání s dotčenými subjekty. Výsledný návrh a etapizace vycházel zejména z vlastnických vztahů, potenciální morfologie toku, potřeby protipovodňové ochrany, hydrotechnických výpočtů a dalších územních limitů.

Návrhová část se skládá z těchto částí:

A. Textová část

B. Výkresová část

1. Přehledná mapa území 1:50 000
2. Mapa návrhů 1:10 000
3. Vývojové schéma 1:1 000
4. Vzorové příčné profily 1:250
5. Výškové schéma 1:12 000/200
6. Vzorové výkresy objektů 1:100
7. Mapa dostupnosti parcel, stav k 23.6.2010 1:6 000
8. Příčné profily 1:250
9. Morfologické schéma návrhů 1:10 000, 1:20 000
10. Mapa regulace řeky Valové z roku 1915 1:10000
11. Mapa souvisejících opatření 1:10 000

1.5 POUŽITÉ PODKLADY A LITERATURA

DUJKA, V.: Územní plán Ivaně, 2006.

VRUBEL, S.: Územní plán Lobodic, srpen 2007.

Regulace řeky Valové, Kolaudační operát, Prováděcí plány, 1915 (uloženo na Povodí Moravy s.p., provoz Přerov)

<http://nahliznidokn.cuzk.cz/VyberParcelu.aspx>

2. NÁVRHY

2.1 VSTUPNÍ PARAMETRY PRO NÁVRHY

2.1.1 EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Rozsah návrhů revitalizace řeky Valové vycházel z nákladů obvyklých opatření pro hodnocení projektů v OPŽP. Vycházíme-li z nákladů obvyklých opatření/sekce Vodní nádrže, poldry, odbahnění nádrží, tůň a mokřady, revitalizace vodních toků a niv, říčních ramen/ pro hodnocení projektů v Operačním programu životní prostředí, dostáváme se k tomuto kritériu:

- Významné vodní toky (tím Valová dle vyhlášky 470/2001 Sb. je) – revitalizace koryta vodního toku, která spočívá v obnově nebo tvorbě přírodě blízkých koryt vodních toků, včetně výsadeb doprovodných břehových porostů a včetně vyvolaných investic

1500 Kč/m² revitalizovaného koryta toku.

Další podmínkou OPŽP je cena výkupu dotčených pozemků, která je způsobilým nákladem do výše 10 % z celkových způsobilých přímých realizačních výdajů projektu. Ceny výkupu jsou dány znaleckým posudkem dle zákona 157/1997 Sb., samotný znalecký posudek se potom řídí výměrem ministerstva financí 01/2009 z 11.12.2008. V tomto výměru jsou uvedeny základní ceny pro protipovodňová opatření samotná ve výši 60 Kč/m² a pro opatření související ve výši 30 Kč/m². Vzhledem k těmto podmínkám jsme se soustředili na návrh revitalizace koryta vodního toku (složeného profilu), kde se s uvažovanou výkupovou cenou pozemků „vejdeme“ do desetiprocentního limitu z celkové ceny akce.

Objem a strukturu financí a jejich účelové vázání musí návrh respektovat proto, aby byl v konečné fázi realizovatelný. Předpokládáme, že celá akce by byla financována z Operačního programu životní prostředí a jejím investorem by bylo Povodí Moravy, s.p.

2.1.2 HYDROTECHNICKÉ PODMÍNKY

Vycházíme z těchto základních podmínek a parametrů:

- Výšková omezení – výusti melioračních kanálů, zpětné klapky, výusti kanalizací z obcí (zprostředkovaně, neboť jsou zaústěny do melioračních kanálů v blízkosti obcí), mosty, Sifon (křížení Valové s Mlýnským náhonem), počátek (zaústění Valové do Moravy) a konec úpravy v km 8,113,
- Stoletý průtok v řece Moravě musí zůstat v mezihrází Valové resp. být řízeně přepouštěn do poldru v blízkosti Uhřičic
- Nízké průtoky ve Valové (reprezentované Q_{210}) chceme zvýšit
- Vysoké průtoky ve Valové (reprezentované Q_{100}) chceme snížit
- Průtok, který by po úpravě i před úpravou zůstal stejný Q_{30}
- Návrhový průtok pro kynetu Q_1

2.1.3 MORFOLOGICKÉ PARAMETRY

Při návrhu trasování nového koryta Valové jsme vycházeli z Hydromorfologické analýzy potenciálního přirozeného stavu říčního koridoru (M. Smetana, 2009), která pro potřeby této studie stanovila orientační hodnoty morfologických charakteristik potenciálního přirozeného říčního koridoru:

- Průměrná křivolakost koryta - dána podílem délky koryta a délky osy meandrového pásu – stanovena na **p = 1,16**
- Průměrná šířka meandrového pásu – dána průměrnou vzdáleností dvou linií (předchozího a následujícího zákrutu) v místě inflexního bodu - stanovena na **B = 46 m**
- Průměrný rádius meandru/zákrutu - blíží se průměrné hodnotě poloviny šířky meandrového pásu – stanoven na **Rc = 25 m**
- Průměrná šířka koryta při korytotvorném průtoku – v průměru by se šířka koryta Valové v zájmovém úseku pohybovala kolem **8,3 m**
- Délka zákrutu (meandru) – je přímková vzdálenost dvou sousedících inflexních bodů koryta – stanovena na **L = 102,4 m**
- Úhel zakřivení meandrů - podává informaci o míře otevření resp. uzavření meandru – průměrný potenciální úhel zakřivení meandru vychází v rozmezí **90-120°**
- Podélný sklon nivelety dna koryta lze snížit ze současných 0,72 na 0,50 ‰,
- Při návrhu směrového vedení využívat z cca 1/4 staré koryto.

2.1.4 VYROVNANÁ BILANCE KUBATUR

Vyrovnaná bilance kubatur je podmínkou, kterou je nutno dodržet, protože není možné předpokládat odvážení zeminy na deponii ani dovoz případně potřebných objemů zeminy na stavbu. Důvodem je zejména lepší proveditelnost projektu a finanční hledisko.

Výpočet kubatur zemních prací pro úpravu Valové a její nivy - etapa 1.A

předpokládá se hloubení nového koryta, přísypy vnitřních svahů hráze, zasypání stávajícího koryta, vršení nové hráze

ozn. úseku KM	koryto						hráz podél toku			bilance
	délka zasypávaného koryta (po odečtení mostů)	průřez zasypávaného koryta (včetně přísypu)	objem zasyp. koryta	délka vykop. koryta	průřez vykop. koryta	objem vykop. koryta	délka násyp. hráze	průřez násyp. hráze	objem násyp. hráze	
jednotka	(m)	(m ²)	(m ³)	(m)	(m ²)	(m ³)	(m)	(m ²)	(m ³)	(m ³)
dolní úsek										
360 - 600 (PF 2)	109	38	4142	147	142	20874	197	13	2561	14171
600 - 1250 (PF 3)	640	31	19840	706	113	79778	690	17	11730	48208
1250 - 1644 (PF4)	250	30	7500	433	84	36372	390	16	6240	22632
horní úsek										
5047 - 5700 (PF 12)	580	14	8120	688	80	55040	679	5	3395	43525
5700 - 5904 (PF 13)	145	18	2610	192	101	19392	211	7	1477	15305
			Σ 42212			Σ 211456			Σ 25403	

Celková bilance kubatur při úpravě toku a nivy - etapa 1.A

výkopy celkem	211456
násypy celkem	67615
bilance celkem	143841 (přebytek výkopku)

Výpočet kubatur pro násyp ochranné hráze Uhřičic - etapa 1.A

předpokládá se vršení zemní hráze na kótu 196 m n.m., slon svahů 1:4, šířka v koruně 4 m

ozn. úseku KM	délka úseku	kóta terénu	výška násypu	obsah průřezu	objem násypu
jednotka	(m)	(m n.m.)	(m)	(m ²)	(m ³)
0-190	190	193,0	3,0	48	9120
190-378	188	193,5	2,5	35	6580
378-936	558	193,0	3,0	48	26784
936-1290	354	193,5	2,5	35	12390
1290-1540	250	194,0	2,0	24	6000
1540-1560	20	194,5	1,5	15	300
1560-1850	290	194,5	1,5	15	4350
1850-2100	250	194,0	2,0	24	6000
	Σ 2100			Σ	71524

Dle výpočtu bilance kubatur zemních prací v rámci etapy 1.A by při úplném odtěžení původní vnitřní (odsazované) hráze vnikl přebytek výkopku zeminy v celkovém množství cca 144 tisíc m³. Zhruba 72 tisíc m³ zeminy bude použito na tvorbu ochranné hráze obce Uhřičice v celkové délce 2100 m. Aby byla bilance kubatur vyrovnaná bude zhruba třetina délky

původní vnitřní (odsazované) hráze ponechána bez zásahu a bude tvořit vyvýšená místa (za vyšších stavů obtékané ostrovy) v nivě toku.

Tím je dosaženo vyrovnané kubatury zemních prací v rámci etapy 1.A.

2.2 NÁVRHY

2.2.1 OBNOVA PŘIROZENÉ HYDROMORFOLOGIE A RETENČNÍ KAPACITY VALOVÉ

Hydrologické výpočty

Hydrotechnické výpočty byly provedeny za účelem návrhu a dimenzování příčných profilů toku za splnění podmínek zmíněných v předchozí kapitole.

Byl proveden výpočet kapacity kynety a kapacity mezihrází v současném stavu a výpočet těchto kapacit v návrhovém stavu. Pro výpočet byla použita Chézyho rovnice, dosazovány byly hodnoty zjištěné z geodetického zaměření a terénních průzkumů.

Pro výpočet byly vzaty tři modelové příčné profily – vzorové příčné profily v km 1,500, 3,500 a 7,500. Výkres vzorových příčných profilů včetně zákresu úrovně hladin při různých průtocích je součástí grafických příloh (příloha B.4). Pro každý zájmový profil byly počítány hodnoty pro samotnou kynetu a součtové hodnoty pro průtok kynetou i mezihrází (maximální kapacita mezihrází). Tvar kynety u profilů v km 1,500 a 7,500 vychází z tvaru přirozeného koryta v oblouku a u profilu v km 3,500 v přímém úseku.

Stávající a návrhové parametry – PF 4 (říční km 1,500)

	hloubka [m]				rychlost [m/s]				průtok [m ³ /s]			
	pův. stav		návrh. stav.		pův. stav		návrh. stav.		pův. stav		návrh. stav.	
	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.
Q _{210d}	0,30		0,50		0,44		0,33		0,7		0,7	
Q _{30d}	0,75		1,15		0,75		0,52		3,2		3,2	
Q ₁	1,65		1,95		1,14		0,47		13,7		13,7	
max. kapacita	2,50	4,22	1,95	4,45	1,42	1,42/ 0,55	0,57	0,86/ 0,49	30,9	72,0	14,0	98,4

Stávající a návrhové parametry – PF 8 (říční km 3,500)

	hloubka [m]				rychlost [m/s]				průtok [m ³ /s]			
	pův. stav		návrh. stav.		pův. stav		návrh. stav.		pův. stav		návrh. stav.	
	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.
Q _{210d}	0,30		0,50		0,33		0,33		0,7		0,7	
Q _{30d}	0,75		0,95		0,55		0,48		3,4		3,3	
Q ₁	1,65		1,70		0,83		0,69		14,5		13,8	
max. kapacita	2,50	4,30	1,70	4,30	0,93	1,43/ 0,61	0,82	1,35/ 1,14	21,5	78,3	13,8	353,9

Stávající a návrhové parametry – PF 12 (řiční km 5,500)

	hloubka [m]				rychlost [m/s]				průtok [m ³ /s]			
	pův. stav		návrh. stav.		pův. stav		návrh. stav.		pův. stav		návrh. stav.	
	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.
Q _{210d}	0,40		0,50		0,49		0,33		0,6		0,7	
Q _{30d}	0,95		1,1		0,78		0,52		3,2		3,3	
Q ₁	2,05		2,00		1,05		0,75		15,3		14,0	
max. kapacita	2,05	3,60	2,00	4,05	1,18	1,13/ 0,55	0,75	0,86/ 0,28	15,3	46,2	14,0	55,0

Stávající a návrhové parametry – PF 16 (řiční km 7,500)

	hloubka [m]				rychlost [m/s]				průtok [m ³ /s]			
	pův. stav		návrh. stav.		pův. stav		návrh. stav.		pův. stav		návrh. stav.	
	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.	kyneta	mezihr.
Q _{210d}	0,40		0,50		0,44		0,33		0,7		0,7	
Q _{30d}	0,95		1,1		0,71		0,52		3,2		3,3	
Q ₁	2,00		2,00		1,05		0,75		13,4		14,0	
max. kapacita	2,10	4,00	2,00	3,86	1,08	1,13/ 0,55	0,75	0,75/ 0,76	14,8	50,5	14,0	105,8

pozn. hodnoty střední průřezové rychlosti proudící vody jsou v případě maximální kapacity mezihrází vyčísleny zvlášť pro kynetu (hodnota před lomítkem) a pro zbytek mezihrází (hodnota za lomítkem).

Návrh přírodě blízké hydromorfologie toku a retenční kapacity nivy Valové

Při návrhu revitalizace Valové jsme vycházeli z výše popsaných vstupních parametrů. Dalším parametrem byly tvary a vedení příbřežních pozemků. Pro ušetření nákladů a zabránění menšího počtu parcel je vždy odsazena pouze jedna hráz, a to např. podle dotčení parcel a zaústění přítoků. Hráz bude odsazena o 40 – 60 m, tím dojde k vytvoření cca 100 m širokého pořičního pásu včetně hrází.

Po konec vzduť Moravy je odsazená hráz navržena stejně vysoká nebo vyšší než původní. Tam kde Valová už není ovlivněná vzduťm stoletého průtoku na Moravě, je výška nové hráze dimenzována na stávající kapacitu Valové. Dle námi provedených hydraulických výpočtu bude i zde nutno zachovat nízké ochranné hráze. Při podrobnějším zaměření a výpočtu pomocí hydraulického modelu nemusí být potřeba hrází potvrzena. V tom případě by byla navržena pouze berma mírně snížena oproti okolnímu terénu s vinoucí se kynetou. Při tomto návrhu je nutno zohlednit i případné vzduť nad mosty.

Tvar ponechané hráze v příčném profilu bude změněn v celé délce. Kvůli zajištění stability hráze bude část výkopku z mezihrází použita na přisypání vnitřní paty ve sklonu svahu 1 : 6. Nově tvořená hráz bude mít vnější svah ve sklonu 1 : 2,5 a vnitřní 1 : 6. Šířka její koruny bude 3 m, navrhujeme její zpevnění pro pojezd vozidel údržby správce toku. Stávající hráz, která pozbude funkce (odsazovaná hráz) bude z části odstraněna. Směrové vedení revitalizované Valové je navrženo tak, aby břehová hrana kynety (tzn. jednoletý průtok) byla od paty přisypu vzdálena alespoň 2 metry.

Při návrhu směrového a výškového vedení toku bylo vycházeno z charakteristik zmíněných v kapitole 2.1.3 s přihlédnutím k limitním prostorovým podmínkám v území. Hlavními limitními podmínkami zde jsou:

- omezená šířka meandrového pásu prvního řádu – při zachování bezpečné vzdálenosti břehových hran kynety od pat přísypů hrází má meandrový pás šířku 36 metrů,
- omezená šířka meandrového pásu druhého řádu – bylo nutné respektovat směrové vedení napřímené Valové,
- neměnná poloha mostů a shybky.

Kyneta bude mít přírodě blízký tvar mělké misky se sklonem cca břehů 1 : 6 s rozlišením úseků v zákrutu a úseků přímých a je navržena na kapacitu průtoku Q_1 s proměnlivou hloubkou v rozmezí 1,5 – 2,0 m a šířkou v březích 15 – 25 m. Stávající koryto bude zasypano, dle možnosti budou ponechány tůně, ale většina koryta bude zasypana přísypem ponechané hráze.

Ve zbylém prostoru mezi hrázemi budou vysazeny porosty stanovištně vhodných dřevin a vytvořeny tůně. Místy bude ponechána stávající odsazovaná hráz, která bude tvořit v nivě vyvýšená místa a za vyšších průtoků ostrovy.

V návrhu je kladen důraz na možnost přirozeného vývoje morfologie toku. Navrhovaný stav je iniciálním stádiem, u kterého se předpokládá jistá míra boční eroze a ukládání náplavových kuželů a jeseňů, tvorba trvale zamokřených ploch a sezónních tůní, do jisté míry také kumulace mrtvé dřevní hmoty v toku a v nivě.

Ve spodní a střední části je navržena parková úprava pro rekreační využití místních obyvatel, která bude provedena jen v případě zájmu přilehlých obcí, protože by o tyto úseky pečovaly.

2.2.2 OBNOVA PŘIROZENÉ RETENČNÍ KAPACITY NIVY

V rámci obnovy přirozené retenční kapacity nivy byl návrh obnovy přirozené hydromorfologie a retenční kapacity toku Valové doplněn o vytvoření systému řízeného rozlivů povodňových průtoků Valové a Moravy do nivy na obou březích Valové.

Systém je tvořen dvěma novými hrázemi v blízkosti obcí Lobodice a Uhřetice, několika bezpečnostními přelivy, stavidly a povodňovými čerpacími stanicemi. Bezpečnostní přelivy chrání už dnes přelévané ochranné hráze proti neřízenému přelévání, které by mohlo mít za následek protržení hrází za povodně.

Pro ochranu Lobodice proti zpětnému vzduť Moravy je Mlýnský náhon opatřen stavidlem a čerpací stanicí. Pod tímto stavidlem je na stávající hrázi podél Mlýnského náhonu navržen bezpečnostní přeliv, který umožní přepouštění vysokých povodňových průtoků z Moravy do levobřežní nivy Valové. Proti tomuto rozlivu je obec Lobodice chráněná hrází. V nejnižším místě u hráze ze strany obce je umístěna čerpací stanice na přečerpávání vnitřních vod za povodně. Vody rozlité v levobřežní nivě Valové budou po ústupu povodně vypouštěny melioračním kanálem do Valové. Pro zajištění funkčnosti protipovodňové ochrany Lobodice navrhujeme rekonstrukci stavidla na Mlýnském náhonu na horním konci obce, které zajistí odvedení přítékající vody mimo intravilán obce.

Při zaplnění levobřežní nivy Valové dojde k přelevání povodňových průtoků přes bezpečnostní přelivy na hrázích Valové do pravobřežní nivy. Zde je obec Uhřetice opět chráněná protipovodňovou hrází, která je opatřena stavidlem na drobném toku proti zpětnému vzdutí a čerpací stanicí na převádění vnitřních vod při uzávěru stavidla. Stávající hráz podél Mlýnského náhonu je opatřena v místě jejího křížení s melioračním kanálem stavidlem a bezpečnostním přelivem. Po ústupu povodně budou vody z pravobřežní nivy Valové vypouštěny melioračním kanálem.

Nově stavěné hráze kolem Lobodic a Uhřetic mají korunu širokou 4 m a sklony svahů 1 : 4. Návrh kóty koruny hráze vycházel z výšky stoleté vody Q_{100} Moravy a je 196 m n.m.. Hráze jsou zavázány do terénu a jejich výška nad stávajícím terénem by neměla přesáhnout 3 m.

Bezpečnostní přelivy na stávající hrázi podél Mlýnského náhonu u odpadu z Uhřetic a u Valové jsou navrženy na oboustranné přelévání. Svahy a koruna hráze budou zpevněny kamennou dlažbou do betonu opřenu o betonová žebra. Spadiště přelivů bude zpevněno kamenným záhozem.

Schéma průběhu povodní v tomto systému je součástí Analytické části – Výkresová část – výkres č. B.3.

3. REGULACE ŘEKY VALOVÉ - KOLAUDAČNÍ OPERÁT 1915

Při zpracování studie jsme měli možnost využít historický projekt regulace řeky Valové z roku 1915, který je uložen na Povodí Moravy s.p. (provoz Přerov), viz výkres číslo B.10 Mapa regulace řeky Valové z roku 1915. Jedná se o poslední velkou úpravu řeky Valové, kterou byly narovnané všechny doposud zbývající meandry na řešeném úseku. Tato úprava převedla tok Valové již do stavu odpovídajícímu současnosti. Současnosti odpovídají i navazující objekty jako mosty, vyústění přítoků apod. Tento podklad je dobrým zdrojem informací o původní trase koryta, vedení meandrů a tvaru příčných profilů. Použili jsme jej jako jeden z podkladů pro návrh revitalizované trasy kynety a tvaru příčného profilu. Na základě tohoto podkladu jsme identifikovali místa křížení nové odsazené hráze podél Valové a trasy původního koryta. Tato celkem 4 místa jsou zakreslena do mapy B.2 Mapa návrhů. V průběhu další přípravy stavby bude v těchto místech vhodné provést podrobný hydrogeologický průzkum k vyloučení ohrožení stability nové hráze nestejnorodým podložím v nivě.

Ukázky příčných profilů z tohoto projektu jsou zařazeny jako příloha č. 7 textové části. Z nich vyplývá, že při úpravě byl původní miskovitý tvar koryta přírodního charakteru změněn na lichoběžníkový.

4. PROJEDNÁNÍ NÁVRHŮ

4.1 SHRUTÍ KROKŮ PODNIKUTÝCH BĚHEM PRVNÍ A DRUHÉ ETAPY

4.1.1 PRŮZKUMOVÁ ČÁST

V této etapě jsme identifikovali hranice pozemků (dle katastru nemovitostí, pozemkové knihy, evidence nemovitostí apod.) v široké poriční zóně Valové, do které by bylo v následující etapě možno směřovat návrhy. Vlastníky vybraných pozemků jsme následně rozdělili do kategorií (výhradní vlastník, více vlastníků, vlastnictví obce, Pozemkového

fondy, Povodí Moravy, právnických osob atd.). V některých tratích jsme zjistili velmi nepřehlednou a neúplnou situaci co se týká vlastnických vztahů.

Protože se očekávalo, že projednávání návrhů (vč. projednávání jednotlivých verzí) a komunikace s vlastníky dotčených pozemků (předpokládali jsme stovky dotčených pozemků) bude významnou a časově velmi náročnou částí studie, vyzvali jsme ke spolupráci Nadaci partnerství, která má velké zkušenosti z oblasti komunikace s veřejností, facilitací veřejných projednání, pořádání veřejných slyšení, workshopů apod. Ve spolupráci s Nadací Partnerství vznikla komunikační strategie, která se postupně v průběhu zpracování průzkumové části aktualizovala podle zjištěných poznatků a reakcí. Její konečná verze je součástí zprávy průzkumové části a může být jako univerzální dokument využita pro další studie podobného typu.

Proběhly první kontakty se starosty dotčených obcí, byly od nich získány informace do strukturovaného dotazníku. Z nich vyplynuly některé významné problémy, které starostové pocítují a jejichž řešení by mohla zpracovávaná studie napomoci. Pro ověření názorů starostů, získání většího spektra podnětů k řešení a informací o jejich závažnosti bylo uspořádáno veřejné setkání se zástupci obcí, hospodařících subjektů, spolků a odborných institucí (3. 2. 2010). Při tomto setkání jsme opět využili zkušeností nadace Partnerství, jejíž pracovníci byli jako neutrální strana pověřeni vedením diskuse a zapisováním podnětů diskutujících na flipchart. Toto setkání bylo cenným zdrojem zkušeností pro další jednání se zúčastněnými stranami, očekávané informace však nepřineslo.

Jak se ukázalo v průběhu zpracování dalších etap, zúčastnění potřebovali ke vstřebání předložených informací a záměrů delší čas, potřebovali přijmout fakt, že Valová a její okolí se dočká podstatných změn, a informace, náměty a podněty byli schopni sdělovat až na dalších setkáních.

4.1.2 ANALYTICKÁ ČÁST

Vycházeli jsme z podkladů získaných a vytvořených v první etapě. Z nich vyplynulo, že v zájmovém území je minimum ploch ve vlastnictví státu (PF ČR) a tyto pozemky nejsou prakticky vůbec vázané na tok Valové. Také ploch ve vlastnictvích obcí se ukázalo být minimum, významnější pozemky vlastní obce Klenovice a Lobodice. Ty byly do návrhů začleněny. Naopak jsme se vyhnuli oblastem s nepřehlednými vlastnickými vztahy.

Po koncipování základních návrhů probíhala projednání řešení protipovodňové ochrany řešeného území a související revitalizace Valové s jednotlivými dotčenými obcemi (29. – 31.3.2010). Cílem jednání bylo seznámit starostu obce a jím přizvané subjekty s návrhy a získat zpětnou vazbu a vysvětlit další strategii postupu řešení projektu resp. ji po konzultaci se starostou upravit tak, aby lépe vyhovovala potřebám vlastníků i zpracovatele studie. Projednání návrhů se starosty dotčených obcí bylo prvním krokem v prezentaci návrhů a získávání zpětných reakcí. Podrobné záznamy z těchto jednání jsou přílohou Analytické části studie.

V dubnu 2010 byla v pěti obcích řešeného území uspořádána veřejná projednání záměru revitalizace Valové s vlastníky dotčených pozemků. Na prezentaci byli vlastníci písemně předem pozváni, jednání se konala v obcích, v jejichž katastrech mají pozvaní vlastníci své pozemky (výjimkou byla obec Ivaň, kterou jsme kvůli malému počtu dotčených vlastníků pro toto projednání mohli sloučit s obcí Klenovice n H.). Setkání se obvykle

účastnilo 15-25 občanů – vlastníků pozemků. Po představení projektu měli přítomní možnost klást dotazy ke studii i k celému záměru. Po skončení veřejné diskuse byla další možnost individuálních konzultací s projektantem a zástupcem investora – Povodí Moravy s.p. Zároveň s pozváním na veřejné projednání obdrželi vlastníci pozemků mj. formulář Předběžného souhlasu vlastníka pozemku k vyplnění a odevzdání zpracovatelům studie. V Prohlášení vlastníka měli dotčení vlastníci možnost se vyjádřit, zda s akcí souhlasí, souhlasí podmíněčně (z jakých důvodů) a nesouhlasí (z jakých důvodů). Pro usnadnění další komunikace s vlastníky měli možnost sdělit také svou aktuální adresu (pokud je jiná než uvedená v katastru nemovitostí), telefonní a mailový kontakt.

Na projednání byli vlastníci předem písemně pozváni. Součástí pozvánky byl vysvětlující zvací dopis, informace o projektu revitalizace řeky Valová (vstupní informace o studii), přehledná mapa návrhů, situace se zakresleným způsobem dotčení (s vyznačením konkrétní parcely daného vlastníka), formulář Prohlášení vlastníka pozemku a ofrankovaná odpovědní obálka.

Z průběhu těchto setkání a z reakcí zúčastněných jsme vyvodili obecná ponaučení použitelná pro akce podobného typu. Ty jsou podrobně rozvedeny v druhé, Analytické části studie.

Na základě postupně odevzdávaných Předběžných souhlasů jsme postupně vytvářeli mapu dostupnosti parcel s vyznačením těchto kategorií dostupnosti pozemků:

- Vlastník souhlasí
- Vlastník souhlasí s podmínkou
- Vlastník nesouhlasí
- Pozemek má více vlastníků – doručena souhlasná stanoviska některých
- Pozemek má více vlastníků – doručeno alespoň jedno nesouhlasné stanovisko
- Vlastník nenalezen (v katastru nemovitostí není adresa, vlastník zemřel a v katastru nemovitostí není dosud přepsán na dědice, vlastník se zdržuje na neznámé adrese apod.)
- Vlastník/vlastníci se dosud nevyjádřili.

4.2 PROJEDNÁNÍ NÁVRHŮ V NÁVRHOVÉ ČÁSTI ZPRACOVÁNÍ STUDIE

4.2.1 JEDNÁNÍ S FIRMAMI A STÁTNÍMI ORGÁNY

V poslední (třetí) etapě zpracování studie byla uspořádána celkem dvě veřejná projednání aktuálních návrhů. Záznamy z těchto jednání jsou přílohou textové části.

První jednání se konalo 26.5.2010 a bylo svoláno na žádost ZD Klenovice, významného zemědělského hospodařícího subjektu v oblasti. Získání souhlasu ZD Klenovice se na jednáních s vlastníky ukázalo jako podstatný předpoklad možnosti realizace revitalizačních a protipovodňových opatření na Valové v katastrech Ivaň a Klenovice. Cílem jednání bylo pokusit se najít kompromisní řešení mezi návrhy studie a návrhy ZD, zejména pokud se týká ploch k dispozici pro revitalizaci toku a pro související opatření v ploše řešeného území. Z jednání vyplynulo, že ZD si do určité míry uvědomuje stav krajiny, jeho zhoršující se tendenci a potřebu podniknout určitá nápravná opatření. ZD nechce být brzdou projektu revitalizace Valové, plochy v jejím okolí však uvolní za předpokladu jejich směny za pozemky v okolí, které nejlépe dosud neobhospodařuje. Okamžitě je ZD ochotno podpořit

(umožnit) liniovou výsadbu na pozemcích bývalých, dnes rozoraných polních cest (ve vlastnictví obce). Dále ZD nabízí k plošné výsadbě 3 rozsáhlejší plochy v lokalitě Hraběnky, které jsou zamokřené, jsou zde periodické vodní plochy a obtížně se obhospodařují – mohou být zde tůně a výsadba dřevin. Tyto návrhy ZD Klenovice byly zaneseny do mapy a katalogu souvisejících opatření.

Na tomto místě je třeba uvést, že individuální jednání s hospodařícími subjekty o zpracovávání studii a charakteru návrhů probíhala již v etapě průzkumů v průběhu shromažďování informací pro mapu uživatelů zemědělské půdy. Dalšího jednání ohledně konkrétních návrhů, které probíhalo na obecním úřadě v Polkovicích, se pak zúčastnili největší zemědělské podnikatelé působící v katastru této obce. Další významné zemědělské subjekty – družstva z Kojetína a Tovačova – se jednání neúčastnily a ke studii a jejím návrhům se nijak nevyjádřily.

Druhé jednání se konalo 2.6.2010 v Přerově a mělo seznámit s dosavadními výstupy studie a předloženými návrhy zástupce orgánů státní správy a dotčených správců sítí. Účast na tomto jednání byla bohužel velmi malá, kvůli akutní hrozbě povodní v oblasti. S přítomnými zástupci správců sítí byly prodiskutovány některé detaily dalšího postupu v přípravě projektu s ohledem na jimi spravované sítě a jejich požadavky a doporučení.

Při dohledávání vlastníků dotčených pozemků jsme také zjistili, že jako vlastník čtyř dotčených pozemků je dosud veden MNV Kojetín a jako vlastník jednoho pozemku je veden MNV Polkovice. Jedná se o úzké dlouhé parcely, které jsou v současnosti součástí vodních toků. Vzhledem k tvaru pozemků je při koncipování návrhů nelze „obejít“. Po konzultaci s obecním úřadem Polkovice a městským úřadem v Kojetíně jsme oslovili ÚZSVM, pobočku Přerov se žádostí o dořešení majetkových vztahů k těmto pozemkům. ÚZSVM začal v této věci ihned konat, objednal aktuální podklady z katastru nemovitostí a oslovil ZVHS a Povodí Moravy s.p. s žádostí o vyjádření k převodu pozemků. Po prošetření nabývacích titulů a na základě výsledků šetření bude rozhodnuto o dalším postupu v této věci.

Dále jsme oslovili Pozemkový fond ČR jako vlastníka několika drobných pozemků v nivě Valové, které byly rovněž začleněny do návrhů, s žádostí o sdělení postoje vlastníka k realizaci předmětného záměru. Ze sdělení PF ČR vyplývá, že pokud Povodí Moravy s.p. bude mít k výše uvedené stavbě územní rozhodnutí a bude splňovat příslušná kritéria pro bezúplatný převod, bude mu dotčená část pozemků bezúplatně převedena. Protože povodí Moravy s.p. je státní organizace a PF ČR spravuje státní pozemky, není možné tyto pozemky prodávat – převádět za úplatu.

4.2.2 PROJEDNÁNÍ S DOTČENÝMI VLASTNÍKY

Vzhledem k tomu, že jsme do konce dubna 2010 (ukončení Analytické části) obdrželi pouze cca čtvrtinu rozeslaných Předběžných souhlasů vlastníka pozemku, rozhodli jsme se v květnu 2010 obeslat znovu ty vlastníky, kteří se dosud nevyjádřili, s opětovnou žádostí o vyplnění předběžného souhlasu vč. nového výtisku „Předběžného souhlasu“.

V reakci na veřejné projednání návrhů z dubna 2010 v Uhřetěticích byla navržena nová poloha ochranné protipovodňové hráze kolem obce tak, aby byla odsunuta dále od obce, mimo záhumenky až ke Svodnici. V této souvislosti bylo třeba na dotčených pozemcích znovu identifikovat vlastníky a oslovit je dopisem s komplexní informací o připravovaném

záměru, dotčení jejich majetku a formuláři „Předběžného souhlasu vlastníka pozemku“. Toto přetrasování bylo přínosné, neboť do dnešního dne jsme neobdrželi žádné nesouhlasné stanovisko (na rozdíl od předešlého umístění hráze).

V současné době tak evidujeme 453 vlastníků/potřebných souhlasů. Počet skutečných vlastníků je nižší, neboť celá řada osob vlastní (má podíl) více pozemků. I přes druhou výzvu vlastníkům dotčených pozemků však do dnešního dne chybí cca 200 reakcí vlastníků.

V některých případech došlo k situaci, že vlastník více pozemků (více podílů) nezaslal „Předběžný souhlas“ ke všem svým pozemkům. Zde jsme pak použili tzv. předpokládaný postoj, kdy předpokládáme, že majitel má stejný postoj ke všem svým pozemkům. Tyto předpokládané postoje jsou v příloze 5 textové části – Přehled dotčených vlastníků a jejich vyjádření – uvedeny jako xsouhlas, xpodmínka nebo xnesouhlas. V mapové příloze B.7 pak skutečně získané a předpokládané postoje již rozlišovány nejsou.

Z oslovených vlastníků se dále vymezila i menší skupina vlastníků, kterým se nepodařilo doručit korespondenci. V této skupině je 13 osob, které již zemřely (ověřeno) a jejich majetek nebyl v katastru nemovitostí dosud převeden na jinou osobu. U několika z nich se podařilo nalézt dědice a úspěšně s nimi komunikovat. Údaj „zemřel“ i kontakt na dědice je pak uveden v tabulce přílohy 5 textové části. U několika dalších se za pomoci zejména obecních úřadů podařilo zjistit datum jejich úmrtí a připravit návrh okresnímu soudu v Přerově (Prostějově) k projednání dědictví. U jedné osoby bylo spolehlivě zjištěno, že žije, avšak nezdržuje se v místě trvalého bydliště (rovněž uvedeno v tabulce přílohy 5 textové části). U dalších 14 osob se nepodařilo zjistit další údaje, proto je v tabulce přílohy 5 textové části uvedeno „nenalezen“. U dvou osob je v katastru nemovitostí pouze údaj „jméno a příjmení“, bez bydliště. U několika osob, které jsou v LDN či zbaveny svéprávnosti, se podařilo nalézt kontakt na jejich opatrovníky.

Do dnešního dne se nepodařilo identifikovat vlastníky dvou pozemků v k.ú. Lobodice – jedná se o pozemky KN 447/1, konkrétně jeho části PK 437 a PK 438.

Z reakcí mnoha vlastníků pozemků i z reakce ZD Klenovice je zřejmé, že realizovatelnost navržených opatření by podstatně zvýšila možnost směny pozemků u Valové za jiné pozemky ve vlastnictví státu v okolí. Jak vyplynulo z výpisů z katastru nemovitostí, které jsme nechali zpracovat, v dotčených a navazujících katastrech (Lobodice, Uhřetice, Oplocany, Ivaň, Klenovice, Polkovice a Obědkovice) je státní půdy minimum, rozlohou mnohem méně než bude zábor zemědělské půdy podél Valové. I přesto by však mělo smysl, kdyby bylo možno tuto půdu „blokovat“ pro účely směny za pozemky u Valové. Vazba k půdě a rodinným pozemkům je v této oblasti (Haná) velmi silná a tak směna pozemků je u mnoha vlastníků jedinou kompromisní variantou. Musíme také upozornit na to, že někteří vlastníci poukazovali na skutečnost, že v současnosti se na dotčených a blízkých katastrech nabízí k prodeji státní půda za 8-16 Kč/m², a zároveň se připravuje výkup pozemků pro revitalizaci a protipovodňová opatření u Valové za několikanásobnou cenu. Tato nelogičnost a celková nevhodnost je dalším negativním faktorem, který snižuje realizovatelnost předložených návrhů.

4.2.3 VYJÁDŘENÍ ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY, SAMOSPRÁVY A SPRÁVCŮ SÍTÍ

Přehled orgánů státní správy, samosprávy a správců sítí, kteří byli požádáni o vyjádření k akci Valová – obnova přirozené hydromorfologie a retenční kapacity toku a nivy

v úseku ř.km 0,000 – 8,113 je uveden v následující tabulce. Někteří z nich byli osloveni v průběhu zpracování studie podle potřeby vícekrát, nejpozději však 21.5.2010.

PŘEHLED OSLOVENÝCH ORGÁNŮ A ORGANIZACÍ			
Organizace	Datum vyj.	doručeno	platnost
Povodí Moravy, s.p., závod Horní Morava, provoz Přerov, Tovačovská 300, 751 24	29.4.2010		
Ministerstvo životního prostředí, OVSS VIII Olomouc, Krapkova 3, 779 00 Olomouc	Nejsou dotčeným orgánem		
Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství, Jeremenkova 40b, 779 11 Olomouc	31.5.2010	2.6.2010	
AOPK ČR – Středisko Olomouc, Jan Koutný, Lafayettova 13, 779 00 Olomouc	28.6.2010	29.6.2010	
Magistrát města Přerov, Odbor Zemědělství – vodní hospodářství a ochrana ZPF, Bratrská 34, 750 11 Přerov 2			
Magistrát města Přerov, Odbor Životního prostředí – ochrana přírody, Bratrská 34, 750 11 Přerov 2	23.6.2010	24.6.2010	
Městský úřad Prostějov, odbor životního prostředí – ochrana přírody, vodní hospodářství, ochrana ZPF, Školní 4, 796 01 Prostějov	23.6.2010	30.6.2010	neuveдена
ZVHS, Pracoviště Prostějov, Olivetského 20, 796 01 Prostějov	31.5.2010	10.6.2010	neuveдена
ZVHS, Pracoviště Přerov, Tovačovská 300, 752 02 Přerov	23.6.2010	25.6.2010	neuveдена
Jihomoravská plynárenská, Plynárenská 499/1, 65702 Brno	31.5.2010	4.6.2010	1 rok
SMP Net s.r.o., Plynární 420/3, 702 72 Ostrava – Moravská Ostrava	7.6.2010	14.6.2010	1 rok
NET4GAS, s.r.o., Na Hřebenech II 1718/8, 140 21 Praha 4	1.6.2010	7.6.2010	2 roky
NETPROSYS, s.r.o., Vyskočilova 1481/4, 140 00 Praha 4	25.5.2010	26.5.2010	2 roky
RWE Gas Storage, s.r.o., Lobodice 224, 751 01 Tovačov		2.6.2010	
Moravská vodárenská, a.s., Tovární 41, 772 11 Olomouc	31.5.2010	2.6.2010	
Vodovody a kanalizace Přerov, a.s., Šířava 483/21, 750 02 Přerov	27.5.2010	2.6.2010	
ČEZ Distribuce, a.s., Guldenerova 2577/19, 303 03 Plzeň	2.6.2010	Doručeno e-mailem	1 rok
E.ON Distribuce, a.s., Lidická 36, 659 44 Brno	27.5.2010	1.6.2010	1 rok

Správa železniční dopravní cesty, s.o., SDC Olomouc, Nerudova 1, 772 58 Olomouc			
Telefónica O2 Czech republic, Jana Babáka 11, 612 00 Brno	17.6.2010	24.6.2010	17.6.2012
VUSS Brno, Svatoplukova 84, 662 10 Brno	16.6.2010	21.6.2010	
SSOK, Lipenská 120, 772 11 Olomouc	3.6.2010	9.6.2010	neuveдена
ÚZSVM, Pracoviště Přerov, Bajákova 831/16, 750 02 Přerov	14.6.2010	16.6.2010	
Pozemkový fond ČR, územní pracoviště, Wurmova 2, 750 00 Přerov	12.4.2010	26.4.2010	
Obec Klenovice	23.6.2010	24.6.2010	
Obec Polkovice	14.6.2010	17.6.2010	

K vyjádření jednotlivých subjektů uvádíme podrobněji:

Povodí Moravy, s.p., závod Horní Morava, provoz Přerov – pro volbu finální trasy revitalizovaného koryta doporučuje srovnání s historickou dokumentací úpravy toku, návrh trasy toku je problematický, požaduje změnu stávajícího návrhu (mj. odstranění agresivně tvarovaných meandrových oblouků), tvar navrženého koryta odpovídá nevyhovujícímu lichoběžníkovému profilu, třeba jasně stanovit zákonný statut řešených staveb, musí být ponechány přístupy pro výkon běžných zákonných povinností správce vodního toku, u ponechávané hráze požaduje její návrh jako hráze bez porostů, v dalším stupni vývoje studie musí být zohledněn vývoj novely vodního zákona.

Krajský úřad Olomouckého kraje – příslušným vodoprávním úřadem je magistrát města Přerova. Pro daný záměr je nutno zažádat o vydání stanoviska v souladu s §45i zákona 114/1992 Sb.

AOPaK Olomouc – navržená řešení se jeví jako uspokojivá, plní cíle i svůj účel vyjádřený mottem v záhlaví studie

Magistrát města Přerov, odbor zemědělství – nedoručeno do data odevzdání

Magistrát města Přerova, odbor životního prostředí – záměr revitalizace valové s cílem vytvoření dostatečného revitalizovaného pásu poříční zóny s odsazenými hrázemi považuje za vhodné a žádoucí řešení.

Městský úřad Prostějov, odbor životního prostředí – z vodoprávního hlediska bez připomínek, orgán ochrany přírody bude vyzván k vydání závazného stanoviska, orgán ochrany ZPF bude požádán o udělení souhlasu k odnětí ze ZPF.

ZVHS, pracoviště Prostějov – nemá připomínky.

ZVHS, Pracoviště Přerov – nemá námitek proti realizaci stavby.

RWE – Jihomoravská plynárenská a.s. – popis plynovodů a přípojek ve správě společnosti.

RWE distribuční služby, s.r.o. (vč. SMP Net s.r.o.) – v zájmovém prostoru dojde k dotčení bezpečnostního ochranného pásma VTL zařízení – plynovodu DN300 Lobodice – Kojetín, dále zařízení ve správě JMP Net a RWE Transgas, stanice katodické ochrany Lobodice 2 a plynárenských zařízení místních sítí, informuje o ochranných pásmech jednotlivých zařízení a stanovuje podmínky k realizaci uvedené stavby.

Net4Gas, s.r.o. – dotčenou sítí je VVTL plynovod DN 500 a souběžně optický kabel. S realizací akce souhlasí, informují o ochranných pásmech a postupu při zásahu do ochranného pásma.

NETPROSYS, s.r.o. – dojde ke styku s podzemním telekomunikačním vedením, vydává souhlas k provádění zemních a dalších stavebních prací v ochranném pásmu za splnění definovaných podmínek.

RWE Gas Storage – doložil základní mapu podzemního uskladňování

Moravská vodárenská, a.s. – s návrhem souhlasí, v uvedené lokalitě se nenachází žádné zařízení v jejich správě.

Vodovody a kanalizace Přerov – v řešeném území vlastní významné vodovodní řady skupinového vodovodu Kojetín, které musí být i po úpravách toku provozuschopné, stanoví podmínky pro další etapy přípravy stavby

ČEZ Distribuce, a.s. – při realizaci stavby dojde ke styku se zařízením distribuční soustavy (nadmenné vedení VN/NN 22/0,4 kV a kabelové vedení NN 0,4 kV), které je chráněno ochranným pásmem. Požaduje zakreslit a okótovat do projektové dokumentace všechna elektrická zařízení ve správě a majetku ČEZ Distribuce, která budou dotčena stavbou.

E.ON Distribuce, a.s. – v zájmovém území se nachází nadzemní vedení VN, požadavky na další přípravu stavby

Správa železniční dopravní cesty, s.o., SDC Olomouc - telefonicky sdělila, že nemá připomínek, písemné vyjádření nevydala

Telefónica O₂ Czech Republic, a.s. – stavbou dojde ke střetu se sítí elektronických komunikací společnosti, jejichž poloha a existence je zakreslena v příložených výřezech z účelové mapy. Vyjádření nesmí být použito pro účely územního či stavebního řízení. Dále uvádí podmínky ochrany sítě elektronických komunikací společnosti Telefónica O₂. Dále uvádí informace k vytyčení sítě elektronických komunikací.

Vojenská ubytovací a stavební správa – souhlasí s předloženou studií. V řešené lokalitě nejsou evidovány inženýrské sítě a podzemní telekomunikační vedení ve vlastnictví ČR – Ministerstva obrany.

Správa silnic Olomouckého kraje – dotčený pozemek není reálné odprodat, lze souhlasit s realizací akce na jejich pozemku. Specifikace dalšího postupu řešení stavby v okolí mostů a požadavky na další stupeň projektové dokumentace.

Obec Klenovice – souhlasí s předloženým návrhem studie proveditelnosti.

Obec Polkovice - návrh bude nutné projednat na veřejném zasedání zastupitelstva obce s přijetím patřičného usnesení zastupitelstva.

Vyjádření PF ČR a ÚZSVM ve věci možnosti převodu pozemků ve vlastnictví státu potřebných pro realizaci návrhů byla již citována výše.

5. ETAPIZACE STAVBY

Na základě výsledků projednávání záměru s dotčenými orgány, zástupci obcí a zejména s vlastníky dotčených pozemků (viz předchozí kapitola) bylo stanoveno následující členění stavby na etapy:

Etapa		Předp. realizace	Stručná charakteristika
1	1.A	2013	Revitalizace Valové v říčním km 0,36000 – 1,65000 a v km 4,95000 – 5,90000 spočívající v přeložení jedné ochranné hráze a vytvoření přírodě blízké nivy
	1.B	2013	Realizace drobných biotechnických opatření ve stávajícím korytě Valové v říčním km 1,65000 – 4,95000 a 5,90000 – 8,10000 a doplnění břehových a doprovodných porostů v celém řešeném úseku
	1.C	2013	Výstavba systému protipovodňové ochrany obce Uhřetice
2		2023	Revitalizace zbylých úseků Valové v říčním km 1,65000 – 4,95000 a 5,90000 – 8,10000 a výstavba protipovodňové ochrany obce Lobodice

5.1 ETAPA 1.A

V rámci etapy 1.A je navržena revitalizace Valové v km 0,36000 – 1,65000 a v km 4,95000 – 5,90000. Tyto úseky byly vymezeny zejména na základě míry dostupnosti dotčených parcel a přirozených hranic v terénu.

Revitalizace Valové bude provedena tak, jak je popsáno výše v kapitole 2.2.1 Obnova přirozené hydromorfologie a retenční kapacity Valové. Bude tedy odsazena jedna hráz, v km 0,36000 – 1,65000 pravobřežní, v km 4,95000 – 5,90000 levobřežní. Ve vzniklém rozšířeném mezihrází bude snížen terén a vytvořena přírodě blízká kyneta s kapacitou Q_1 . Rušená hráz bude místně ponechána. Ve vymezeném prostoru bude provedena výsadba lužního lesa.

Hráze úseku v km 0,35000 – 1,65000 budou ve spodní části chráněny proti přetržení při přelivu povodňových vod bezpečnostními přelivy.

Horní úsek navržený k realizaci v rámci etapy 1.A začíná silničním mostem Polkovice – Oplocany v říčním km 4950. Tento most zužuje průtočný profil toku a při zvýšených průtocích dochází ke zpětnému vzduť. Limitní kapacita mostního profilu, při které dochází k zahlcení a tlakovému proudění byla hrubým výpočtem stanovena na 28 m³/s. Vzduť, ke kterému dochází při tomto průtoku, bylo stanoveno na 0,4 m. Výpočet byl proveden pomocí upraveného vzorce pro nedokonalý přepad přes širokou korunu (Boor, Kunštátský, Patočka, str. 400-401).

Hladina Valové těsně nad mostním profilem bude při tomto průtoku 197,88 m n.m. Hladina je zakreslena ve výkresu B.8 (PF 11). I kvůli tomuto vzduťi nebylo možno navrhnout odstranění hrází v navazujícím protiproudém úseku. Návrhové příčné profily jsou patrné z výkresu B.8. Upozorňujeme ovšem, že provedené výpočty jsou pouze orientační. V dalším stupni projektové dokumentace bude nutné tento i další mostní profily detailně zaměřit a výpočty verifikovat.

5.2 ETAPA 1.B

Do etapy 1.B jsou zařazeny úseky, kde se jeví složité projednání vlastnických vztahů, a to v říčním km v říčním km 1,65000 – 4,95000 a 5,90000 – 8,10000. V rámci této etapy jsou navržena drobná opatření ve stávajícím korytě, které rozčlení stávající pravidelnou kynetu a vytvoří úkryty pro vodní živočichy a dále dle prostorových možností doplnění břehových a doprovodných porostů stanovištně vhodnými dřevinami v celém řešeném úseku (km 0,0000 – 8,1000).

Jako možné rozčleňovací objekty navrhujeme vložení kamenů do koryta, kulatina a kameny, kamenný zához v břehu, kulatina a kameny v břehu. Schémata objektů jsou nakresleny ve výkresu B.6 Vzorové výkresy objektů.

Pro vložení kameny do koryta jsou použity kameny do 200 kg nasypané na hromady o půdorysných rozměrech cca 1,5 x 1 m a výšce cca 1 m. Do toku jsou vloženy podélně i příčně na směr toku vody.

Objekt kulatina a kameny je složen z kulatiny o průměru 0,25 m a délce 1,0 m, o kterou je opřena hromada kamene o hmotnosti do 200 kg. Kulatiny je opřena o dva kůly s průměrem 0,1 m a délce 1,5 m. Rozměry hromady kamenu jsou cca 1,2 x 1 m. Kulatina je umístěna kolmo na směr toku.

Kamenný zához v břehu bude vytvořen tak, že bude odebrána z břehu a části dna zemina do hloubky 0,5 m a bude nahrazena kamenem o hmotnosti do 200 kg. Na délku bude mít kamenný zához cca 2,5 m.

Objekt kulatina a kameny v břehu je proveden z kulatiny o průměru 0,15 m a délce 2,5 m opřené o tři kůly o průměru 0,1 m a délce 1,5 m. Za kulatinou jsou v břehu umístěny jednotlivé kameny o hmotnosti do 200 kg.

Rozmístění všech těchto objektů v toku by mělo být nepravidelné s rozestupy cca 100 m. Funkčnost těchto objektů se předpokládá 10 let. Tedy doba, po kterou dle předpokladu se budou zajišťovat zejména majetkoprávní vztahy pro realizaci druhé etapy. Zejména vzhledem k nutnosti zachování stávající kapacity toku a omezenému prostoru v korytě nebyla navržena iniciační opatření pro druhou etapu.

5.3 ETAPA 1.C

Do této je zařazena protipovodňová ochrana obce Uhřetice a ochrana protipovodňových hrází Valové.

Při velkých povodních na řece Moravě jsou hráze Valové přelévány a tato voda ohrožuje obec Uhřetice. Obě tyto hráze budou opatřeny v blízkosti shybky Mlýnského náhonu bezpečnostními přelivy, které zajistí řízené přelévání vod a ochrání hráze před přetržením. V místě bezpečnostních přelivů bude hráz zpevněna kamennou dlažbou do betonu a betonovými žebry. Spadiště pod svahy hráze budou zpevněny kamenným záhozem. Počítá se s oboustranným přeléváním přelivů.

Aby voda rozlité v pravobřežní nivě neohrožovala zástavbu obce Uhřetice, je kolem obce navržena ochranná zemní hráz. Kóta hráze vychází z kóty hladiny stoleté vody v Moravě, je tedy 196 m n. m. Hráz je zavázána do terénu, její výška by dle reliéfu nivy neměla přesáhnout 3 m. Sklony svahů jsou 1 : 4 a šířka koruny 4 m. Povrch hráze bude zatravněn. Umístění hráze bylo po projednání s dotčenými vlastníky oproti návrhu v územním plánu obce změněno. Toto nové umístění má minimální dopad na možnosti využití okolí obce místními občany. V místě křížení drobného vodního toku tekoucího z Uhřetice s ochrannou hrází je navrženo stavidlo, které zabrání v případě rozlivů povodní v nivě ohrožení zástavby obce zpětným vzduťím. Pro přečerpávání vnitřních vod při uzavření stavidla z obce Uhřetice je u stavidla navržena čerpací stanice.

Vody rozlité v pravobřežní nivě budou vypouštěny melioračním kanálem, v místě jeho křížení s hrází podél Mlýnského náhonu je navržena rekonstrukce stávajícího stavidla.

V tomto místě je nutno také opatřit hráz bezpečnostním přelivem, aby nedošlo při povodních k jejímu narušení.

5.4 ETAPA 2

Do etapy dva jsou zahrnuty návrhy, které není zatím možné realizovat z majetkových důvodů. Jedná se o revitalizaci Valové v říčním km 1,65000 – 4,95000 a 5,90000 – 8,10000 a protipovodňová ochrana obce Lobodice před rozlivy v levobřežní nivě Valové.

Revitalizace Valové bude provedena stejnou formou jako v první etapě.

Protipovodňová ochrana Lobodic spočívá ve výstavbě ochranné hráze na jihovýchodní okraji obce o obdobných parametrech jako u obce Uhřetice. V nejnižším místě bude na vnitřní straně hráze osazena čerpací stanice pro přečerpávání vnitřních vod. Pro ochranu obce před zpětným vzduťím Mlýnským náhonem bude pod obcí postaveno stavidlo a čerpací stanice pro přečerpávání vnitřních vod. Pro odvedení vod přitékajících Mlýnským náhonem do obce je nutná rekonstrukce zahrazení náhonu nad obcí. Ochranná hráz podél Mlýnského náhonu musí být opatřena dvěma bezpečnostními přelivy, jeden pod stavidlem pod obcí a druhý u shybky. Jejich konstrukce bude obdobná jako u přelivů v etapě 1.C. Vody rozlité v levobřežní nivě Valové budou vypouštěny melioračním kanálem, na kterém je na ústí do Valové nedávno opravena zpětná klapka.

6. DOTČENÍ INŽENÝRSKÝCH SÍTÍ 1. ETAPOU

V úseku 0,360 – 1,650 dojde v blízkosti hospodářského mostu ke křížení s nadzemním vedením vysokého napětí.

V úseku 4,950 – 5,900 dojde u silničního mostu Polkovice – Oplocany ke křížení s nadzemním vedením vysokého napětí. V blízkosti hospodářského mostu pak napříč navrženým poříčním prochází vodovod ve správě VaK Přerov.

U protipovodňové hráze v Uhřetických dojde ke křížení s nadzemním vedením vysokého napětí na třech místech – v severní části u Svodnice, v severovýchodní části při křížení s polní cestou a v jihovýchodní části u navrhovaného stavidla.

Dotčení výše jmenovaných inženýrských sítí budou detailně řešeny v dalších stupních projektové dokumentace. Budou respektovat vyjádření a požadavky správců sítí.

7. ZADÁNÍ PRO ZJIŠŤOVACÍ ŘÍZENÍ PODLE ZÁKONA 100/2001 SB.

Záměr obnovy přirozené hydromorfologie a retenční kapacity toku a nivy Valové svým charakterem a rozsahem spadá do záměrů vyžadující zjišťovací řízení (zákon 100/2001 Sb. příloha I, kategorie 2). V úvahu připadají tyto kategorie záměrů:

- 1.2 Restrukturalizace pozemků v krajině, využívání neobdělávaných pozemků nebo polopřirozených oblastí k intenzivnímu zemědělskému využívání, uvedení zemědělské půdy do klidu na ploše od 10 ha.

- 1.3 Vodohospodářské úpravy nebo jiné úpravy ovlivňující odtokové poměry (např. odvodnění, závlahy, protierozní ochrana, terénní úpravy, lesnicko-technické meliorace, atd.) na ploše od 10 do 50 ha.
- 1.4 Úpravy toků a opatření proti povodním významně měnící charakter toku a ráz krajiny.

V takovém případě je investor povinen předložit oznámení záměru příslušnému úřadu (krajský úřad). Podrobnosti předložení oznámení stanoví §6 zákona 100/2001 Sb. Náležitosti oznámení jsou stanoveny v příloze 3 uvedeného zákona. Oznámení musí obsahovat údaje o oznamovateli, údaje o záměru (základní údaje, údaje o vstupech a výstupech), údaje o stavu životního prostředí v dotčeném území, údaje o vlivech záměru na veřejné zdraví a životní prostředí, porovnání variant řešení záměru (pokud byly předloženy), doplňující údaje a všeobecně srozumitelné shrnutí netechnického charakteru. Povinně vyžadovanými přílohami jsou:

- vyjádření stavebního úřadu (úřadů) k záměru z hlediska územně plánovací dokumentace
- identifikace zpracovatele oznámení a osob, které se na zpracování oznámení podílely,
- stanovisko orgánu ochrany přírody.

Stanoviskem orgánu ochrany přírody je v tomto případě stanovisko dle §45i zákona 114/1992 Sb., který rozhodne, zda může záměr mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Na nutnost jeho získání ve svých vyjádřeních upozornily městské úřady v Prostějově a Přerově.

8. PROVOZ A ÚDRŽBA REVITALIZOVANÉ VALOVÉ

Stávající stav řeky vyžaduje nákladný provoz a údržbu. Pravidelně se musí provádět sečení hrází a bermy, dle potřeby se opravují protipovodňové hráze, nátrže břehů a čištění kynety.

Revitalizace je navržena tak, aby došlo k minimalizaci těchto nákladů. Podél hrází jsou z jejich vnitřních stran navrženy přísypy ve sklonu 1 : 6, které je chrání proti poškození vodním proudem ohrožující jejich stabilitu. Přísypy budou zpevněny kořeny vysazených dřevin. Nová kyneta je směřována tak, aby její břehy byly od hrází vzdáleny minimálně 2 m. Po realizaci revitalizace se sníží počet oprav hrází (dosypání prosedlání, oprava poškození).

Tím, že převážná část plochy pořičního pásu Valové bude zarostlá lužním lesem, odpadne nutnost kosení ploch s dřevinnou vegetací. Koseny budou pouze vnější svahy hrází. Lužní les bude vyžadovat péči, dokud nebude zajištěn (odrostlý buření a škodám zvěři), tyto práce jsou však uznatelným nákladem při financování revitalizace z OPŽP. Po zajištění porostu zde budou prováděny drobné pěstební a udržovací zásahy.

Morfologie nové kynety je navržena jako přírodě blízká, takže by zde měla vzniknout přirozená dynamika pohybu splavenin. Boční eroze a tvoření náplav je zde žádoucí přirozený jev. Odpadnou tudíž opravy nátrží a čištění dna.

9. SOUVISEJÍCÍ NÁVRHY V NIVĚ

9.1.1 VÝCHOZÍ PODKLADY

Při koncipování souvisejících návrhů jsme vycházeli ze všech výstupů průzkumové části, tj. první etapy této studie. Zejména to byly vlastní terénní průzkumy, informace získané od starostů jednotlivých dotčených obcí a údaje jednotlivých (návrhů) územních plánů a v nich začleněné struktury lokálního ÚSES. Dalším podkladem byla mapa vlastnických a uživatelských vztahů, které nám pomohly orientovat návrhy tak, aby v největší možné míře respektovaly stávající hranice pozemkové držby. Posledním podkladem byly návrhy ZD Klenovice, které projevilo ochotu komunikovat se zpracovatelem studie a „nabídlo“ určité obtížně obhospodařovatelné plochy v nivě k zalesnění, zřízení tůní apod.

9.1.2 NÁVRH

Související návrhy, komentář ke katalogu návrhů

Mapa souvisejících návrhů je produktem této studie, který se snaží navrhnout základní opatření v rámci celého řešeného území. Základ, většina návrhů, je převzat z platných (připravovaných) územních plánů dotčených obcí (umístění ČOV, jednotlivé prvky ÚSES, pásy dřevin) a je doplněna liniiovými výsadbami (umístěnými v lokalitách, kde územní plán tyto prvky neřeší), návrhy umístění mokřadů (tůní, malých vodních nádrží v dlouhodobě zamokřených lokalitách nebo kde nádrže dříve byly nebo kde si občané/obec toto opatření přáli).

Související návrhy určitě nejsou vyčerpávajícím seznamem možných opatření, jsou spíše základní kostrou, která by v krajině neměla chybět. Základním předpokladem je zde vůle investora akci připravit a realizovat. Je možné, že některá opatření budou realizována na jiných (blízkých) pozemcích, než jsou nyní navržena, v závislosti na pozemcích, které budou k dispozici.

K Mapě souvisejících návrhů, která do určité míry řeší návrhy na zlepšení ekologické situace v celém řešeném území, je ve formě tabulky zpracován detailnější komentář. Tento komentář je zařazen jako příloha č. 6 textové části (Katalog souvisejících opatření). Zde je uvedeno:

- **Číslo akce** – dvoumístný kód, ve kterém první číslo je označení katastrálního území obce (1 – Ivaň, 2 – Oplocany, 3 – Lobodice, 4 – Uhřičice, 5 – Polkovice, 6 – Klenovice). Realizace jednotlivých prvků ÚSES vložených do trasy toku Valové nejsou číslovány jako zvláštní akce, neboť se předpokládá, že budou realizovány v rámci akce revitalizace Valové (které se tato studie proveditelnosti týká především).
- **Katastrální území**
- **Název akce** – název, ze kterého vyplývá, o jaký typ opatření jde
- **Charakteristika a parametry akce** – popisuje stručně akci, případně odkazuje na územní plán (je-li z něj převzata), zhruba určuje rozsah opatření (délka, plocha apod.)
- **Vhodný nositel akce** - označuje subjekt, který by mohl být realizátorem (investorem) akce, přičemž nositelem akce může být i zde neuvedený subjekt

(fyzická osoba, svazek obcí, občanské sdružení, obecně prospěšná společnost, právnická osoba, podnikatel – zřejmě vždy ten, kdo může získat finanční podporu z veřejných zdrojů dále uvedených). Uvedením „fyzické osoby“ jako možného investora nemáme na mysli pouze vlastníka pozemku, ale jakoukoli osobu, která má na akci zájem.

- **Orientační cena akce** – tento údaj je třeba brát opravdu jen jako orientační, ceny vycházejí z Nákladů obvyklých opatření pro hodnocení projektů v OPŽP (podrobněji viz <http://www.dotace.nature.cz/res/data/002/000402.pdf>). Ceny jsou uváděny bez DPH.

Navrhovaná opatření lze rozřadit do několika skupin:

- Výstavba ČOV – realizují obce, cenovým odhadem jsme se nezabývali
- Revitalizace drobných toků – vycházíme-li z uznatelných nákladů 1000 Kč/m² revitalizovaného koryta, 150 Kč/m² revitalizované nivy a průměrné potřebné šířky opatření (šířka pozemků ve vlastnictví ZVHS, kde tyto toky v současnosti protékají, se pohybuje mezi 5,5-13m), kterou jsme stanovili na 30m (2m koryta a 28m nivy) → uvažujeme s náklady 6200 Kč/m²
- Liniová výsadba – uvažujeme o výsadbě typu větrolamu (tj. 3 řady stromů v centru a na okrajích 2 řady keřů) a vycházíme z uznatelných nákladů → 800 Kč/m
- Založení biocentra a biokoridoru - vycházíme z uznatelných nákladů, lokálních biokoridorů uvažujeme šířku 20m → 160 Kč/m²
- Tvorba drobné vodní plochy – uvažujeme založení prvku o výměře 1 ha (několik vodních ploch o ploše cca 0,5 ha a cca 0,5 ha ploch výsadeb a zatravnění) - vycházíme z uznatelných nákladů → 2,5 mil. Kč/ha
- **Možný zdroj dotace**

Jako možný zdroj financování navrhuje tyto tři programy:

Operační program Životní prostředí, osa 6

Hlavním cílem prioritní osy 6 Operačního programu Životní prostředí (OP ŽP) – Zlepšování stavu přírody a krajiny – je zastavení poklesu biodiverzity a zvýšení ekologické stability krajiny. Projekty v prioritní ose 6 lze realizovat na území celé ČR kromě hlavního města Prahy, v řešeném území připadají v úvahu tyto oblasti podpory:

oblast podpory 6.3 – Obnova krajinných struktur

oblast podpory 6.4 – Optimalizace vodního režimu krajiny

Příjem žádostí vykonávají [krajská střediska AOPK ČR a krajská pracoviště SFŽP](#). AOPK ČR zároveň nabízí možnost bezplatných konzultací prostřednictvím svých krajských středisek. Celá prioritní osa 6 je realizována prostřednictvím individuálních projektů. Více informací lze získat na internetové adrese <http://www.dotace.nature.cz/op-zp-osa-6-programy.html>. Obecně lze pro návrhy v oblasti Valové říci, že jako žadatelé v oblasti podpory 6.3 a 6.4 by zde připadali v úvahu fyzické osoby, obce, svazky obcí, občanská sdružení a obecně prospěšné společnosti, v osy 6.3. navíc i podnikatelé a právnické osoby.

Oblast podpory 6.3

Podporuje projekty, zaměřené na:

- realizace opatření navržených v rámci schválených komplexních pozemkových úprav zaměřených na výsadby zeleně v krajině a ochranu půdy,
- příprava a realizace prvků územních systémů ekologické stability,
- zakládání a obnova krajinných prvků (výsadba a obnova remízů, alejí, soliterních stromů, větrolamů atd.), břehových porostů a historických krajinných struktur (vč. polních cest a ošetření stromů ve významných alejích), péče o památné stromy,
- opatření k zachování a celkovému zlepšení přírodních poměrů v lesích ve zvláště chráněných územích, územích soustavy Natura 2000, vymezených regionálních a nadregionálních biocentrech územních systémů ekologické stability, a to dosažením druhové a prostorové skladby porostů, odpovídající místním přírodním podmínkám,
- realizace lesopěstebních opatření biologického charakteru pro vytvoření základních podmínek a nastartování procesu regenerace současného stavu lesů v prioritních oblastech pásem ohrožení emisemi (podle stávající legislativy pásma ohrožení A až C) ve zvláště chráněných územích a územích soustavy Natura 2000.

Oblast podpory 6.4

Podporuje projekty, zaměřené na:

- realizace opatření příznivých z hlediska krajinné a ekosystémové diverzity vedoucí ke zvyšování retenční schopnosti krajiny, ochraně a obnově přirozených odtokových poměrů a k omezování vzniku rizikových situací, zejména povodní (podpora přirozených rozlivů v nivních plochách, opatření ke zlepšení morfologie vodních složek krajiny podle Rámcové směrnice o vodách, budování a obnova retenčních prostor, které neslouží k chovu ryb nebo slouží jen k takovému chovu ryb který neoslabí ekologické funkce nádrží, výstavba poldrů nebo soustavy poldrů o celkovém objemu do 50.000 m³ atd.),
- opatření k ochraně proti vodní a větrné erozi a k omezování negativních důsledků povrchového odtoku vody (založení nebo obnova mezí, zasakovacích pásů a průlehů, větrolamů apod.).

POPFK – Program obnovy přirozených funkcí krajiny

Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK) je národní dotační program MŽP podporující investiční i neinvestiční záměry realizující adaptační opatření zmírňující dopady klimatické změny na vodní, lesní i mimolesní ekosystémy. Na jednoleté i víceleté realizace je poskytována dotace až do výše 100% celkových nákladů akce. V řešené oblasti připadají v úvahu tyto dva podprogramy:

Podprogram 115 164 – Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy

V rámci tohoto podprogramu jsou realizována následující opatření:

- 3.1 opatření přispívající ke zlepšování přirozených funkcí vodních toků, včetně obnovy jejich migrační prostupnosti,
- 3.2 obnova nebo tvorba mokřadů a tůní, výstavba, obnova nebo rekonstrukce vodních nádrží přírodě blízkého charakteru s cílem zlepšení retenční schopnosti krajiny a podpory biodiverzity
- 3.3 zakládání a revitalizace prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim.

Podprogram 115 165 – Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy

V rámci tohoto podprogramu jsou realizována následující opatření:

- 4.1 tvorba a obnova ekostabilizačních prvků v krajině,
- 4.2 tvorba a obnova biotopů pro zvláště chráněné druhy,
- 4.3 opatření k omezování fragmentace krajiny a podpoře migrační prostupnosti krajiny s výjimkou výstavby rybích přechodů,

Podprogramy 115 164 - 6 jsou žadatelsky otevřené a realizace je možná na celém území ČR. Sběrnými místy pro podprogramy 115 164 - 6 jsou [krajská střediska Agentury ochrany přírody a krajiny ČR](#), která žádosti posoudí a následně MŽP doporučí opatření vhodná k realizaci.

U podprogramu 115 164 je maximální výše podpory 1 mil. Kč a u podprogramu 115 165 je to 250 tis. Kč. Žadateli mohou být fyzické osoby, právnické osoby, obecně prospěšné organizace, územní samosprávné celky (obce a kraje), občanská sdružení, svazky obcí, příspěvkové organizace, organizační složky státu, státní organizace a státní podniky.

Program péče o krajinu, podprogram B

Podprogram pro zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí (PPK volná krajina), v rámci Programu péče o krajinu (PPK), slouží pro zajištění drobného managementu a dalších drobných neinvestičních jednoletých opatření. Řízení a garanci programu zajišťuje Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP ČR) a jeho realizací je pověřena Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) prostřednictvím svých krajských středisek. Jednotlivá krajská střediska posuzují všechny přijaté žádosti pro území své působnosti a následně doporučí opatření vhodná k realizaci.

Podprogram podporuje následující opatření:

- mimolesní opatření (ochrana krajiny proti erozi, udržení kulturního stavu krajiny),
- realizace a péče o prvky ÚSES,
- vytváření drobných přírodních prvků v krajině (obnova mezí a remízků).

Další informace o dotačních programech lze nalézt například na adrese <http://www.dotace.nature.cz>.

10. ZADÁNÍ PRO DALŠÍ STUPNĚ PROJEKTOVÉ DOKUMENTACE

10.1 PŘÍPRAVA ETAPY 1

Do první etapy jsou zařazeny stavby, u nichž lze plynule na studii navázat s projektovou dokumentací pro územní řízení, stavební povolení a provedení stavby. Jedná se o dva úseky revitalizace Valové v říčním kilometru 0,36000 – 1,65000 a 4,95000 – 5,90000 (etapa 1.A), biotechnická opatření ve zbylých úsecích (etapa 1.B) a protipovodňová ochrana Uhřetic (etapa 1.C).

Projektovou dokumentaci lze zadat společnou pro všechny stavby, ale vzhledem k jejich rozsáhlosti se nám jeví vhodnější stavby vhodně rozdělit na samostatné projekty. Pro každý revitalizovaný úsek v etapě 1.A a etapu 1.C vypracovat samostatnou projektovou dokumentaci. U etapy 1.B zvážit zejména dle finanční náročnosti, zda jednotlivé úseky nepřičítat k projektům na etapu 1.A nebo také zadávat samostatnou projektovou dokumentaci.

Takové to rozdělení se nám jeví vhodné zejména kvůli složitosti majetkoprávních vztahů. I když jsou do první etapy vybrány stavby, které se jeví z toho hlediska projednatelné, definitivní výsledek se v této oblasti těžko odhaduje.

Neposlední hledisko při rozdělování první etapy na samostatné projekty je forma financování. Předpokládá se, že bude vše financováno z Operačního programu Životní prostředí. Je proto nutno důkladně projednat se Státním fondem životního prostředí způsobu administrace a užitelnost nákladů jednotlivých staveb.

Další postup při zajišťování pozemků pro stavby

U vlastníků, kteří předběžně souhlasili s prodejem (části) svého pozemku budou uzavírány smlouvy o smlouvě budoucí nebo o právu stavby, které poslouží jako podklad pro administraci potřebných řízení a žádosti o dotaci. Po odsouhlasení dotace budou uzavírány kupní smlouvy na pozemky dotčené stavbou.

U vlastníků, kteří v „Předběžném souhlasu vlastníka pozemku“ stanovili pro prodej pozemku nějakou podmínku, je třeba dále jednat o způsobu jejího splnění nebo resp. o dojednání podmínek oboustranně přijatelných. U těchto vlastníků bude pravděpodobně třeba připravované smlouvy individuálně odlišovat.

Pro vlastníky pozemků zahrnutých do první etapy, kteří nereagovali ani na jednu z výzev, bude vhodné sestavit další strategii optimálního postupu, protože jejich případný nesouhlas může ohrozit realizaci připravované akce. Je proto třeba zvážit, zda je znovu obeslat s další žádostí o vyjádření či zda volit formu individuálních jednání v bydlišti vlastníka.

10.2 PŘÍPRAVA ETAPY 2

V rámci přípravy druhé etapy bude nutné znovu pracovat s vlastníky dotčených pozemků.

Je třeba znovu oslovit vlastníky, kteří nereagovali na výzvy a přesvědčit je k souhlasu.

Poprvé je třeba oslovit také vlastníky dvou pozemků v k.ú. Lobodice, které se dosud nepodařilo identifikovat.

U vlastníků, kteří stanovili pro prodej pozemku nějakou podmínku, je třeba dále jednat o způsobu jejího splnění nebo resp. o dojednání podmínek oboustranně přijatelných. U těchto vlastníků bude pravděpodobně třeba připravované smlouvy individuálně odlišovat.

S vlastníky, kteří s prodejem vyslovili nesouhlas, je třeba dále jednat a pokusit se je přesvědčit k souhlasu.

Dále je třeba smluvně ošetřit vztah s vlastníky, kteří strpí provedení stavby na svém pozemku, avšak chtějí být dále jeho vlastníky.

U nedohledatelných vlastníků je třeba zjistit další údaje (nejlépe poslední trvalé bydliště a datum úmrtí, případně přímo dědice) a s těmito údaji požádat příslušný okresní soud o dodatečné projednání vlastnictví po zemřelém. Toto dohledávání bude zvláště u vlastníků, kteří v katastru nemovitostí nemají údaj o bydlišti, obtížné. U těchto vlastníků – Marie Strašáková, Antonie Navrátilová, Vilemína Černá, Jan Došlák, František Tichý, Anežka Tichá, Josef Kyselý – se alespoň některé údaje podařilo získat a dodatečné projednání dědictví bude požádáno v červenci 2010.

Realizovatelný rozsah druhé etapy bude výsledkem zejména projednání majetkoprávních vztahů.

10.3 PŘÍPRAVA SOUVISEJÍCÍCH NÁVRHŮ

V rámci studie byly zpracovány tzv. související návrhy v nivě. Jedná se o krajinnotvorné prvky v zájmovém území. Při jejich realizaci však nemůže být zadavatel studie Povodí Moravy, s.p. investorem. Investorem mohou být obce nebo místní zájmové organizace. Všem šesti dotčeným obcím byla předána Návrhová část, ve které je katalog a mapa souvisejících opatření. V katalogu je uvedena charakteristika akce, vhodný nositel, orientační náklady a možný zdroj financování.

Nositel vybraného opatření musí zajistit pozemky, připravit projekt a zajistit financování. Je vhodné vše od začátku konzultovat s organizací, která poskytuje dotace na příslušný typ opatření (většinou se jedná o Agenturu ochrany přírody a krajiny).

V současné době je nejvhodnějším zdrojem financování Operační program Životní prostředí. Dle jeho současných podmínek je na krajinnotvorné opatření poskytována až stoprocentní dotace.

11. ZÁVĚR

Návrhová část vycházela z Analytické části. Návrhy z Analytické části byly projednány s dotčenými vlastníky a organizacemi. Zejména na základě výsledků těchto projednání byly výchozí návrhy upraveny a rozděleny do dvou etap.

Do první etapy byly zařazeny stavby, které se z hlediska majetkoprávních vztahů jeví realizovatelné. Podle typu staveb byla první etapa rozdělena do tří podetap – 1.A – dva úseky revitalizace Valové v km 0,36000 – 1,65000 a 4,95000 – 5,90000, 1.B – biotechnická opatření a doplnění břehových porostů v úsecích, kde nejsou zatím dostupné pozemky (km 1,65000 – 4,95000 a 5,90000 – 8,10000) a 1.C – protipovodňová ochrana obce Uhřičice. Předpokládaná doba realizace první etapy je v roce 2013. Pro tyto stavby lze začít přípravu projektové dokumentace.

Do druhé etapy byla zařazena revitalizace Valové v říčním kilometru 1,65000 – 4,95000 a 5,90000 – 8,10000 a protipovodňová ochrana obce Lobidice. U těchto staveb je nutno pokračovat v jednání s dotčenými vlastníky a uživateli pozemků.

Součástí Návrhové části jsou i Související opatření v nivě, která mají zejména krajinnotvornou funkci řešeného území. Jedná se o opatření, kde nemůže být investorem zadavatel studie – Povodí Moravy, s.p.

Řešený úsek řeky Valové je z hlediska přirozené morfologie a ekologické stability velmi výrazně degradován. Její niva má také velmi nízkou ekologickou stabilitu. Tato studie měla za úkol prověřit realizovatelnost opatření vedoucí k nápravě tohoto dlouhodobě neudržitelného a nevhodného stavu. Z technického a prostorového hlediska jsou tyto opatření možná. Problémem jsou zde majetkoprávní vztahy k dotčeným pozemkům.

PŘÍLOHY TEXTOVÉ ČÁSTI

1. Hydrotechnické výpočty
2. Vyjádření dotčených orgánů státní správy, samosprávy a správců sítí
3. Záznamy z projednání návrhů se ZD Klenovice a dotčenými orgány státní správy a správci sítí
4. Vyjádření vlastníků dotčených pozemků doručená do 23.6.2010
5. Přehled dotčených vlastníků a jejich vyjádření
6. Katalog souvisejících opatření
7. Regulace řeky Valové - kolaudační operát, prováděcí plány (1915) - ukázky příčných profilů
8. Propočet nákladů